

ПРОГРАМА
вступного іспиту зі спеціальності
В 9 «Історія та археологія» для здобувачів вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня

Вступне слово

Програма складена з урахуванням програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності 032-Історія та археологія. Вона містить п'ять розділів, які присвячені конкретним історичним епохам.

Розроблені питання базуються на джерельній базі сучасної історичної науки, спрямовані на виявлення знань та умінь здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 032-Історія та археологія.

РОЗДІЛ I. Історія та археологія України з найдавніших часів

Питання розділу 1

1. Стародавня історія України: особливості палеоліту
2. Стародавня історія України: особливості мезоліту та неоліту.
3. Стародавня історія України: особливості мідного та бронзового віків.
4. Стародавня історія України: особливості залізного віку.
5. Стародавня історія України: утвердження слов'яни.

РОЗДІЛ 2. Середньовічна історія України

Питання розділу 2

1. Перші згадки та особливості розвитку Русі: від створення до розпаду.
2. Руські князівства, які визначають українську спадщину Русі.
3. Королівство Руське (Галицько-Волинське) та його роль у подальшій історії української державності
4. Руські землі в складі Великого князівства Литовського.
5. Руські землі в складі Польського королівства .

РОЗДІЛ 3. Ранньомодерна доба історії України

Питання розділу 3

1. Люблінська унія та політичне, соціально-економічне становище українських земель у складі Речі Посполитої (друга половина XVI – перша половина XVII ст.).

2. Український культурний світ у Речі Посполитій друга половина ХУІ – перша половина ХУІІ ст.
3. Козацтво та його соціально-економічна та політична боротьба в другій половині ХУІ – 1638 р.
4. Українська козацька державність з середини ХУІІ - перша половина ХУІІІ ст.
5. Ліквідація української козацької державності в Речі Посполитій та Росії.

РОЗДІЛ 4. Нова історія України

Питання розділу 5

1. Адміністративні та соціально-економічні процеси на українських землях у складі Росії в кінці ХУІІІ – першій половині ХІХ ст.
2. Українські землі в складі Австрійської імперії та її реформи з інтеграції цих земель.
3. Реформи Росії на українських землях в другій половині ХІХ ст. – на початку ХХ ст.
4. Реформи Австрії та їх вплив на українські землі в другій половині ХІХ ст. – на початку ХХ ст.
5. Українська модерна культура

РОЗДІЛ 5. Новітня історія України

Питання розділу 5

1. Історія української державності в 1917 – 1921 рр.: здобута та втрачена Українська Держава.
2. Український спротив тоталітарним та недружнім режимам у середині ХХ ст.
3. Більшовицька окупація України та її державність до 1991 р.
4. Відновлення незалежності: здобутки та прорахунки.
5. Російсько-українська війна 2014 – 2024 рр.

Форми контролю та критерії оцінювання

Організування та проведення вступних випробувань до аспірантури здійснюється відповідно до Правил прийому до аспірантури Національного університету «Львівська політехніка» у відповідному році.

Вступний іспит зі спеціальності **В 9 «Історія та археологія»** проводиться у письмово-усній формі згідно з окремим графіком, який затверджується Ректором Університету та оприлюднюється на інформаційному стенді відділу докторантури та аспірантури й офіційному веб-сайті Університету не пізніше, ніж за 3 дні до початку прийому документів.

Екзаменаційні білети вступного іспиту зі спеціальності **В 9 «Історія та археологія»** формуються в обсязі програми вищої освіти магістра зі спеціальності В 9 «Історія та археологія» та затверджуються на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту гуманітарних та соціальних наук (ІГСН).

Результати вступного іспиту зі спеціальності оцінюються за 100-бальною шкалою.

Екзаменаційний білет вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності В 9 «Історія та археологія» містить:

- письмову компоненту з п'яти питань (1 питання з кожного розділу, кожне із п'яти питань екзаменаційного білета оцінюється максимально в 20 балів, максимальна сумарна кількість балів – 100 балів);

Критерії оцінювання кожного питання вступного іспиту зі спеціальності 032 «Історія та археологія» є такими:

Оцінка «відмінно» (18-20 балів): вступник в аспірантуру бездоганно засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; самостійно, грамотно та послідовно з вичерпною повнотою відповів на питання; демонструє глибокі та всебічні знання, логічно будує відповідь; висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки.

Оцінка «добре» (14-17 балів): вступник в аспірантуру добре засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання, аргументовано викладає його; розкриває основний зміст питання, дає неповні визначення понять, допускає незначні порушення в послідовності викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів; нечітко формулює висновки, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних похибок у логіці викладу теоретичного змісту.

Оцінка «задовільно» (10-13 балів): вступник в аспірантуру в основному засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; фрагментарно розкриває зміст питання і має лише загальне його розуміння; при відтворенні основного змісту питання допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття.

Оцінка «незадовільно» (0-9 балів): вступник не засвоїв зміст питання, не знає основних його понять; дає неправильну відповідь на запитання.

Виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності В 9 «Історія та археологія» передбачає необхідність неухильного дотримання норм та правил академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Львівська політехніка». За порушення зазначених норм та правил вступники в аспірантуру притягаються до відповідальності згідно з вимогами чинного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. Львів: Літопис, 2016.
2. Археологія України: Курс лекцій. – Київ: Либідь, 2005.
3. Історія України: суспільство, культура, державність: навч. посібник. Львів, 2019.
4. Банах В., Лехнюк Р., Хома І. Нова і новітня історія України: проблемні питання: навч. Посібник. Львів, 2021.
5. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України: Підручник. – Тернопіль, 2004:
6. Відейко М. (упор.) Історія цивілізації. Україна. Том 1. Від кіммерійців до Русі (X ст. до н. е. – IX ст.). Харків: Фоліо, 2020.
7. В`ятрович В. Україна. Історія з грифом «Секретно». Харків: КСД, 2021.
8. Грицак Я. Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX–XX ст. – К., 2019.
9. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ, 2022.
10. Етнічна історія давньої України. - Київ, 2000.
11. Залізняк Л. Стародавня історія України. Київ: Темпора, 2019.
12. Західноукраїнська Народна Республіка. 1918–1923. Ілюстрована історія. – Л.; Івано-Франківськ: Манускрипт, 2008. – 524 с: іл.
13. Патриляк І. К., Боровик М. А. Україна в роки Другої світової війни: спроба нового концептуального погляду. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2010. – 590 с.
14. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до сьогодення. Харків, 2023, 512 с.
15. Словник-довідник з археології. – К.: Наукова думка, 1996.
16. Терський С.В. Археологія України (середньовічна доба). Навч. посібник. Київ: Кондор, 2021.
17. Файзулін Я. Історія.UA: постаті, факти, версії. Київ: Комора, 2021.
18. Хома І. Історія військового формування Січових стрільців (1917—1919 роки). Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016.
19. Хома І. Громадська, військова та політична діяльність Євгена Коновальця (1891-1938). Львів, 2024. 488 с.
20. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна, Росія, Польща. Київ: Дух і Літера, 2013, 552 с.
21. Яковенко Н. М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття". - Київ: Генеза, 1997.